

Pieczęć	Kod ucznia (wypełnia uczeń)	Razem pkt.

WOJEWÓDZKI KONKURS Z JĘZYKA POLSKIEGO

DLA UCZNIÓW SZKOŁY PODSTAWOWEJ
WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO - MAZURSKIEGO

ETAP WOJEWÓDZKI

Drogi Uczniu,

przed Tobą wojewódzki etap Konkursu z Języka Polskiego. Przeczytaj uważnie instrukcję i postaraj się prawidłowo odpowiedzieć na wszystkie pytania.

- Arkusz liczy 12 stron i zawiera 9 zadań, które mają różną formę i różny stopień trudności.
- Przed rozpoczęciem pracy sprawdź, czy Twój test jest kompletny. Jeżeli zauważysz usterki, zgłoś je Komisji Konkursowej.
- Zadania czytaj uważnie i ze zrozumieniem.
- W zadaniu z wyborem liter postaw znak X na tych literach, które – Twoim zdaniem – wskazują poprawną odpowiedź. W razie pomyłki złóż odpowiedź otocz kółkiem, a następnie zaznacz znakiem X prawidłową.
- Rozwiązania zadań otwartych zapisz czytelnie i starannie w wyznaczonych miejscach. Jeśli pomylisz się, przekreśl błędną odpowiedź i zapisz poprawne rozwiązanie obok. **Nie używaj korektora!**
- Pracuj spokojnie, ale jednocześnie kontroluj upływ czasu! Rozsądnie gospodaruj czasem przeznaczonym na pisanie testu. Jeżeli zadanie sprawia Ci kłopot, wróć do niego na koniec.
- Brudnopis nie podlega ocenie.
- Jeśli nie zmieścisz rozwiązania któregoś zadania w wyznaczonym miejscu, możesz kontynuować je w brudnopisie, ale w czystopisie musisz zrobić zapis: **Dalsza część w brudnopisie.**
- **Pracuj samodzielnie.**

**10 lutego
2021 r.**

godzina 10.00

Czas pracy:

90 minut

Liczba punktów
możliwych
do uzyskania:

50

Powodzenia!

Mickiewicz wobec źródeł kultury

Przeczytaj uważnie cały poniższy tekst i wykonaj związane z nim zadania.

TEKST ŹRÓDŁOWY

Adam Mickiewicz, *DZIADY* CZĘŚĆ II

(...) Poema(1) niniejsze przedstawi obrazy w podobnym duchu, śpiewy zaś obrzędowe, gusła i inkantacje(2) są po większej części wiernie, a niekiedy dosłownie z gminnej poezji wzięte.

GUŚLARZ - STARZEC PIERWSZY z CHÓRU - CHÓR WIEŚNIAKÓW I WIEŚNIACZEK
- KAPLICA, WIECZÓR

*There are more things in Heaven and Earth,
Than are dreamt of in your philosophy.*
Shakespeare

Są dziwy w niebie i na ziemi, o których
ani śniło się waszym filozofom.

CHÓR

Ciemno wszędzie, głucho wszędzie,
Co to będzie, co to będzie?

GUŚLARZ

Zamknijcie drzwi od kaplicy
I stańcie dokoła truny(3);
Żadnej lampy, żadnej świecy,
W oknach zawieście całuny.
Niech księżycą jasność błada
Szczelinami tu nie wpada.
Tylko żwawo, tylko śmiało. (...)

GUŚLARZ

Podajcie mi garść kądzieli(4),
Zapalam ją; wy z pośpiechem,
Skoro płomyk w górę strzeli,
Pędźcie go z lekkim oddechem.
O tak, o tak, dalej, dalej,
Niech się na powietrzu spali. (...)

CHÓR

Bo słuchajmy i zważmy u siebie,
Że według Bożego rozkazu:
Kto nie doznał goryczy ni razu,
Ten nie dozna słodczy w niebie.
(...)

GUŚLARZ

Aniołku, duszeczko!
Czego chciałeś, macie obie.
To ziarneczko, to ziarneczko,
Teraz z Bogiem idźcie sobie.
A kto prośby nie posłucha,
W imię Ojca, Syna, Ducha.
Widzicie Pański krzyż?
Nie chcecie jadła, napoju,
Zostawcież nas w pokoju!
A kysz, a kysz!

CHÓR

A kto prośby nie posłucha,
W imię Ojca, Syna, Ducha.
Widzicie Pański krzyż?
Nie chcecie jadła, napoju,
Zostawcież nas w pokoju;
A kysz, a kysz!

(Widmo znika)

(...)

CHÓR

Tak, musisz dręczyć się wiek wiekiem,
Sprawiedliwe zrządzienia Boże!
Bo kto nie był ni razu człowiekiem,
Temu człowiek nic nie pomoże.
(...)

DZIEWCZYNA

Nic mnie, nic mnie nie potrzeba!
Niechaj podbiegą młodzieńce,
Niech mię pochwyć za ręce,
Niechaj przyciągną do ziemi,
Niech poigram chwilkę z niemi.
Bo słuchajcie i zważcie u siebie,
Że według Bożego rozkazu:
Kto nie dotknął ziemi ni razu,
Ten nigdy nie może być w niebie.

CHÓR

Bo słuchajmy i zważmy u siebie,
Że według Bożego rozkazu:
Kto nie dotknął ziemi ni razu,
Ten nigdy nie może być w niebie.

GUŚLARZ

(do kilku wieśniaków)

Darmo bieżycie; to są marne cienie,

Darmo rączki ściąga biedna,
Wraz ją spędzi wiatru tchnienie.
Lecz nie płacz, piękna dziewico!
Oto przed moją żrzenicą
Odkryto przyszłe wyroki:
Jeszcze musisz sama jedna
Latać z wiatrem przez dwa roki,
A potem staniesz za niebieskim progiem.
Dziś modlitwa nic nie zjedna.
Lećże sobie z Panem Bogiem.
A kto prośby nie posłucha,
W imię Ojca, Syna, Ducha!
Czy widzisz Pański krzyż?
Nie chciałaś jadła, napoju?
Zostawże nas w pokoju.
A kysz, a kysz! (...)

Na podstawie: <https://wolnelektury.pl/katalog/lektura/dziady-dziady-poema-dziady-czesc-ii.html> (dostęp : 12.01.2021)

(1) **poema** – Mickiewicz określa swój utwór mianem poematu, chociaż należy zaliczyć go do dramatu, który zrodził się w starożytnej Grecji. Starożytny dramat grecki wywodzi się ze świąt organizowanych ku czci Dionizosa – boga urodzajów i winnej latorośli. Podczas uroczystości na cześć boga śpiewano pieśni, zwane *dytyrambami* i tańczono. Wieśniacy przebierali się w skóry zwierzęce, aby przypominać towarzyszy dionizyjskiego pochodu – sylenów i satyrów. Dlatego właśnie chóry Dionizosa, śpiewające pieśni pod przewodnictwem kierownika chóru (*koryfeusza*), zostały nazwane chórami kozłimi, a ich pieśń – pieśnią kozła, czyli *tragedią* (od *tragos* – kozioł, *ode* – pieśń).(...) Cechami, które spełnia tragedia antyczna, są:

1. **Zachowanie zasady trzech jedności (miejsca, czasu i akcji)** (...).
2. **Istotą akcji jest konflikt tragiczny**; konflikt tragiczny polegał na z góry skazanej na porażkę walce człowieka z losem, na istnieniu dwóch równorzędnych racji, między którymi bohater musi wybierać, a każdy wybór jest zły.
3. **Na scenie występują razem maksymalnie trzy osoby**, wyłączając chór. (...)
4. **Występowanie chóru**. Chór stanowił ważny składnik antycznego teatru i dramatu. Początkowo był zbiorowym uczestnikiem dialogu, potem zaś wyrazicielem idei, zbiorowej mądrości. Pieśni wykonywane przez chór wносиły ogólne refleksje, oddzielały poszczególne epizody. (...)

[Na podstawie <https://klp.pl/antyk/a-7188.html> (dostęp : 12.01.2021) autorzy arkusza.]

(2) **inkantacje** — śpiewane lub recytowane zaklęcia, tu: przyzywające duchy itp. [przypis redakcyjny]

(3) **truna** (starop.) — trumna. [przypis redakcyjny]

(4) **kądziel** — włókna lnu, konopii lub wełny, które następnie przędzie się, skręcając z nich nić. [przypis edytorski]

Na podstawie: <https://wolnelektury.pl/katalog/lektura/dziady-dziady-poema-dziady-czesc-ii.html> (dostęp : 12.01.2021)

**Do rozwiązania zadań od 1. do 8. wykorzystaj cały powyższy
TEKST ŹRÓDŁOWY i całą cz. II *Dziadów* Adama Mickiewicza.**

Zadanie 1. (0–9)

W swoim utworze Adam Mickiewicza odwołał się do trzech źródeł naszej kultury. Odnajdź te odwołania, nazwij je i podaj przykład z tekstu. Swoje spostrzeżenia zapisz w tabeli.

Źródło judeo-chrześcijańskie		Źródło grecko-rzymskie		Źródło bałto-słowiańskie	
Nazwa tego, do czego poeta odwołał się	Przykład z tekstu	Nazwa tego, do czego poeta odwołał się	Przykład z tekstu	Nazwa tego, do czego poeta odwołał się	Przykład z tekstu

Zadanie 2. (0–6)

W tekście pojawiają się trzy mądrości dotyczące egzystencji człowieka. Wypisz je i wyjaśnij znaczenie każdej z nich.

Mądrość:

.....
.....

Wyjaśnienie:

.....
.....
.....
.....

.....
.....

Mądrość:

.....
.....

Wyjaśnienie:

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Mądrość:

.....
.....

Wyjaśnienie:

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Zadanie 3. (0-2)

Wyjaśnij sens motta zaczerpniętego z Szekspira.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Zadanie 4. (0–2)

Omów, dwie funkcje, które pełni motto w podanym tekście dramatu.

Omówienie funkcji I: .....

.....
.....
.....
.....

Omówienie funkcji II: .....

.....
.....
.....
.....

Zadanie 5. (0–1)

Podaj wszystkie cechy dramatu, które znajdziesz we fragmencie zamieszczonym w arkuszu.

.....
.....
.....

Zadanie 6. (0–6)

Wypisz z tekstu wszystkie didaskalia i określ ich cele.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Zadanie 7. (0–3)

Określ nastrój panujący w tekście i podaj trzy sposoby budowania go.

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 8. (0–1)

Dokończ zdanie, zakreślając w tabeli znakiem „X” odpowiedni punkt i właściwą literę.

W II części *Dziadów* Adama Mickiewicza:

1.	mamy do czynienia z trzema jednościami,	ponieważ	A.	wszystkie wydarzenia dzieją się w jednym miejscu - kaplicy.
2.	mamy do czynienia z dwiema jednościami,		B.	wszystkie wydarzenia dzieją się w jednym miejscu – kaplicy – i o jednej porze – nocą.
3.	w ogóle nie ma trzech jedności,		C.	wszystkie wydarzenia dzieją się w jednym miejscu – kaplicy , o jednej porze, nocą, i dotyczą wywoływania duchów.
4.	mamy do czynienia tylko z jedną jednością,		D.	wydarzenia dzieją się w kaplicy, ale i poza nią; zaczynają się wieczorem, a kończą późną nocą i dotyczą nie tylko wywoływania duchów, ale także samowolnego przybycia zjawy.

